

[Problém vzniku]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2016](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2016](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 23. 2. 2016
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 23. 2. 2016

[Problém vzniku]

Při promýšlení problému vzniku musíme uvažovat o trojí možnosti: 1) „vznik“ se jako vznik jen jeví, zatímco ve skutečnosti tu nic nového nevzniká, jen se jinak uspořádají skutečnosti, které tu už byly v minulosti. Nejde tedy vůbec o vznik, jen o jinou sestavu téhož. 2) Jde opravdu o vznik, ale ten je jen následkem toho, co tu už bylo; pak ovšem musíme čelit problému, může-li z něčeho vzniknout něco vpravdě jiného, a dále, jde-li v takovém případě o nepředvídatelnou náhodu nebo o tzv. zákonitost. 3) Posléze tu máme možnost vzniku něčeho nového, které je z ničeho předchozího neodvoditelné a které se dokonce vymyká obecnosti či vůbec četnosti. Zároveň ovšem nemůžeme přehlédnout jednu kuriozitu: vždycky se tu akceptuje změna, proměna, v krajním případě tak, že je popřena („vlastně se nic neděje“ či „nestalo“). Druhá zajímavost spočívá v tom, že když už je jednou změna nějak akceptována (byť ve zmíněném popření), otvírá se cesta k myšlence náhody, nahodilé změny. To má ovšem dalekosáhlé důsledky: je-li možná náhoda, může zásadně dojít i k náhodné změně, při níž se najednou objeví něco nového, co tu ještě nebylo. A pak musíme náležitě rozlišit náhodné nové, které se může opakovat, od náhodného nového, které je ve své ojedinělosti či jedinečnosti neopakovatelné a s ničím jiným nezaměnitelné.

(Písek, 160223-1.)